

Posudek bakalářské práce

Jan Knittel, *Vzestup rodu Krajířů z Krajků v Českém království ve druhé polovině 15. Století*, Ústav český dějin FF UK, Praha 2010, celkem 59 stran + přílohy

Bakalářská práce „Vzestup rodu Krajířů z Krajků ve druhé polovině 15. století“ se zabývá dějinami původně korutanského šlechtického rodu Krajířů z Krajků od jejich příchodu do Českého království koncem 70. let 14. století do smrti Wolfganga z Krajků – prvního z Krajířů, jenž plně zakotvil v Českém království.

Krajířovská látka v pojednávaném období je velmi komplikovaná, neboť se týká Korutan, Habsburků, Českého království, Moravy, dvorské služby u dvora římských králů (císařů) a v určitých momentech rovněž dějin Rakous. Předkládaná bakalářská práce systematicky pojednává pouze českou část. Tím se vymezuje vůči rakouské (a slovinské) historiografii a doplňuje ji v tom smyslu, že se soustředí téměř výhradně na české državy Krajířů z Krajků a staví na českých pramenech. Celý potenciál krajířovského tématu by byl nicméně vyčerpán až v okamžiku, kdy by byly pojednány všechny jeho výše zmíněné tematické aspekty a vztahy mezi nimi.

Struktura práce je chronotematická. Mimo úvodu a shrnutí stavu bádání (oddíly 1 a 2) vlastní text sestává z pěti oddílů, z nichž čtyři jsou chronologické (sledují chronologicky seřazené údaje pramenů, eventuálně jejich interpretace v literatuře) a pátý je tematický – pojednává o majetkové držbě rodu v českém soustátí. K němu se pak váží dvě kvalitně zpracované mapové přílohy.

První oddíl (č. 3) rekapitulující styky Krajířů s českými králi poněkud trpí jednostranným českým vymezením tématu – detailnější vhled či zamyšlení nad situací Krajířů v Korutanech či vztahu k Habsburkům by lépe umožnil pochopit jejich příchod na lucemburský dvůr. Jak vypadala vláda v Korutanech (resp. ve všech habsburských državách) v době příchodu Krajířů do Čech? Čím vlastně byli Krajířové pro lucemburské panovníky tak zajímaví a cenní – resp. co bylo hlavním lucemburským zájmem v době příchodu Krajířů?

Prameny k husitskému a pohusitskému období (druhý oddíl s číslem 4) jsou dosti torzovité a rovněž by nebylo bez zajímavosti znát místo, které zaujímal protihusitský boj Leopolda z Krajků či specifické moravské postavení Jana z Krajků v kontextu celkových politických aktivit rodu (skutečně se Jan zúčastnil moravského sněmu v Brně, jak se píše na s. 23?). Rovněž by bylo žádoucí o něco subtilněji rozlišovat mezi jednotlivými zeměmi drženými Habsburky (Proč se vlastně Krajířové nepřidali k Eicingerově povstání? - s. 28).

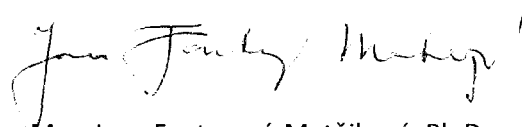
Těžištěm práce jsou oddíly týkající se Wolfganga z Krajků (s čísly 5-7), které mapují jeho odchod z Korutan a dvora Fridricha III. a usazování s v českých zemích. Práce jako celek poměrně zdařile a původním způsobem na základě pramenů zachycuje postupné zakotvování Krajířů v českých zemích – proměnu lenní dvorské šlechty v zemskou šlechtu držící zemské úřady na Moravě. Kapitola shrnující nabývání majetku (7) je postavená na původní práci s listinami, urbárem a testamenty Wolfganga z Krajků a představuje vhodnou tečku, protože alodiální majetek a získané zemské úřady jsou vrcholem tohoto procesu a stávají se základnou a východiskem pro novou etapu historie rodu Krajířů z Krajků. Informace o majetkové držbě v příhraniční oblasti jsou správně začleněny jak do geografických aspektů krajiny tak do politického kontextu vývoje hranice.

Dílčí informace o členech rodu jsou v zásadě dobře uvedeny do politické a sociální reality poděbradské doby (lepší práce s literaturou zvl. Čornejovými *Velkými dějinami* VI. by umožnila přesněji definovat klíčové politické a náboženské problémy pohusitské epochy – na druhou stranu je však pozornost správně věnována obecným parametrům proměny majetkových poměrů v husitské a pohusitské době). Wolfgang z Krajku je dobře představen jak z hlediska konfese (na základě analýzy testamentu), tak z hlediska politické příslušnosti vyčtené z jeho postojů v jednotlivých situacích. Autor rovněž upozorňuje na strategie Wolfgangovy sňatkové politiky.

Práce s prameny a literaturou (seznam s. 52-58 – ovšem nenašla jsem seznam zkratek!) odpovídá požadavkům kladeným na bakalářskou práci. Autor pečlivě dohledával pramenné údaje, na něž odkazuje literatura. Tu a tam se najde chybná interpretace – např. na s. 18 se uvádí, že Václav IV. půjčil peníze Rudolfovi Nassavskému, za kterého ručil Konrád z Krajku – avšak podle citovaného registru Václav IV. vrátil Rudolfovi zapůjčené peníze a Konrád ručil za Václava IV. Nicméně celkově se autor se dobře vyrovnal s řadou metodických obtíží a prokázal schopnost samostatně vytvořit na základě pramenů originální text. Výhrady jazykového charakteru ponechávám stranou.

Práci hodnotím jako velmi dobrou.

Praha 2010-08-31

Mgr. Jana Fantysová-Matějková, Ph.D.

Ústav českých dějin (VZ)

oponent